
Interview with Ievgeniia Hodovanets, Solotvin (IF_Sol_09_010)

Name: Ievgeniia Mykhailivna Hodovanets

Code: IF_Sol_09_010

Born: 1928

Gender: Female

Nationality: Ukrainian

School: Primary

Length: 52:22

Date: Вівторок, Серпень 11, 2009

Transcription:

Солотвин 11.08.09

Годованец Евгения Михайловна

1928 г.рожд.

5 классов польской школы

Запись 54 мин. 22 сек.

Записали Ольга Гущева и Карина Широких

0 мин. (Солотвин был районным центром.

1-2 мин. Вспоминает рассказанную мамой историю о том, что не было заболела корова и не было денег, евреи отдолжили.

[?]

С местными жителями евреи говорили по-украински).

2 мин. - Було свято хамена, дітьми бігали за хаменами.

- А які тут були єврейські місця? Школи, магазини?

- Шкіл не було, ходили разом з нашими до школи.

- А магазини?

- Ходили, купували. Майже кожен єврей мав магазин.

- А що ще було? Мабуть синагога їхня була?

- Э, та й синагога э, школа.

- Як то там школа, то там навчали чомусь?

- Ну там у суботу была лазня, бані коло того, коло школи. Дуже молилися, були побожні.

3-4 мин.- А які свята они справляли?

- Ну я памятаю, шо Кучкі булі якісь. Я памятаю добре за гамена, бігала за гаменом. У суботу булі [?] я памятаю, што [?]

- А что вместе отмечали праздники?

- Ні, вони мали свою божницю, школа вона близенько... Фронт... мы там сиделі ў школі, казали дужа мур грубий, широкі, што там [?], бо тут був фронт, кулі летіли так шо через нас перелетали кулі.

5 мин.- А чим заїмалися євреї тут?

- Шылі богато, там був кравець, памятаю, кравчиня мені все шила [?] Яна кравчині шчэ да перве причасття, до споведі мені шила сукенку. Добре з жидами жилі, не було ружніці.

- А мабуть лекарями були?

- Був, був.

- Одін лікарь був? Еврей?

- Так, євреї був. Я памятаю, шо заслабла було, штось мені заболіло, мама мені [\[?Канайштэ\]](#), его [?] [Аптекарь](#) був тако євреї. Еврей жили добре, були люди... вони розумні були.

6-7 мин. - А от украинцев они чем-нибудь отличались?

- Не знаю. вони мали акцент інакший. Шо тут то, але так то нічога оні собі. Був такий [?Янця] чи як, льодии прадавав, до нього бігали льодии купувати, він на вулицях так кричиць: "Лёди! Лёди!", так мы уже бігли, детвака, а не було за што купити.

- А українці як відносилися до євреїв?

-Добре.

7-10 мин. (Примет и поговорок о евреях не помнит. О себе).

- **- А по-польски евреи говорили?**

- - У школі па-польскі.

- **- А с Вами вместе в школе кто учился?**

- - [Грін](#) вчілася. За Грін памятаю добре. - "Grinus, gram". - „Pokaż!" - „Mam!": у кулацу [?] закладалі, як нема, то програв, так або програв. - "Grinus, gram". - „Pokaż" - „Mam" - эта ужэ па-польскі. Она мала сістру старшу. Весела була, був такі жыдек один був, такі Рубі дужы, за мной не ходив до школі. Во як сюди в будочку, як автобус і з цього боку були жиди і з цього боку булі жиди. Мама з ними так дружна жила. Як що треба було, була Йосіха Цалішка. Такі був, Йосіф мусі назывався, старый, малый, а жінка його

повна, дужа була, донька називалася Мальці, Цалік був, то тримали магазини. Усі жиди, то оні малі магазини.

12 мин. (О том, как она потеряла, а потом нашла деньги).

13 мин. - Кравец був, той магазин там був, багато там було жидив, тепер, як до школи, божниця.

(Євреї жили в центрі Солотвина, на окраїнах їх не було)

14 мин - **А як вони одягалися?**

- Та звиклі.

- **Як усі українці?**

- Як і усі.

- **То єврей було достатньо важко вружнити серед іншого населення?**

- Троху вони ходили краще одягані, бо вони малі більші, кращі. Ми так не малі за що. Я не мала, що обуть, боса ходила.

16-17 мин. - Я пам'ятаю, як я бігала за хаменом. Яні в садочку пекли булочки тай давали дітям, то вже бегали [?] у суботу вже... я вже так пильнували, бігали у суботу запалити діти.

- **А то, что они ели отличалось от того, что ели украинцы?**

- Щось вони ели, що ели українці, щось малі, але так то ели і нам усе. Ми любили такі бульбеніки, усе казали бульбеніки пече гета Йосіха усе бульбеніки пекли.

- **А що це таке?**

- З бульби тартає троє на бляшку і так [?] дуже смачна пеклі те бульбеніки, пляцкі як у великій бляшці. І булки пекли. То до цього вони мали дар.

18-20 мин.

- Як їх забрали, пам'ятаю, [аптекарів](#), бо аптекарів забрало в останню чергу, дві доньки [[1](#), [2](#)], то вони годили, що їх десь беруть евакуйують, то й набрали [?] з собою, то їдуть, а як вже зробили там бережком, то зрозуміли, що їдуть на кладбище, то зачепили тлумою адкідати, тобі люди вже забрали, а немці не дозволили, сказали, щоби з собою несли й [?], то там викопали яму та там побіли аптекарів.

- **А где их точно расстреляли? Знают точно люди?**

- Ну так точно місце не можу точно мислити, але знають де, знають, що там аптекарі поховані, щчэ навет [одна донька](#) їх якість ранена мусіла бути, бо вийшла вона, сїла на камінь, вїїзла. Подказали, казали, що знали, котрий чоловік, увїдїв, замельдовал, вони прїшлї й вбїли. А нашто було, она бы десь нашла бы й сховала, той было б. От таке. Ту щчэ був [лікарь](#) один, що мав хлопчика, так лікарь якось убулї, утік, що не злапали його, а хлопчика узелї, вивели на кладбищчэ, кажуть, так се тримав їх за ногї, што не хотїв [?], убїли, застрелїли.

- **А звали его как, этого аптекаря?**

- Я не пам'ятаю. Знаю, що аптекар [?] ми усі дітваками кузулькі, квіткі на вясне, як згенє сніг, так ми заходили туду [?] за квітками, то вже смї продавати ми неслї, то аптекаря першого, бо атекарь николї не адказав, чї треба му чї не треба, але вже дітвак принесе, то му дав му гроші, до ксьондза польского теж. Пуляки були у нас, нємци булї, усякі булї.

- А майно, которое залишилося послі євреїв?

- То позабирали нємци.

- Немци позабирали? А хати, якія залишилися?

- А хати поразбирали хати. А хати дзесь э.

23-24 мин.

- Знаю, що ми з їмі добре жили, з євреями. Вони були такі разумні, развінути, не ми, што у полі робили, шчо робити. Шчо робити, шчо робити, проминалося, позабирали їх, що ліпше немци позабирали, а що палішилося, то люди тактому добирали.

25 мин. В згодэ жили мы з їмі, не було такого, що сварка ці щось.

26-27 мин. О себе

28 мин. Тут була [Рафівна], то вона сестру мою вчила, вона старша була, така євреїка.

29 мин. - Односилися файно, нема що казаты, такі добры: яе що треба, ныколі не відказали.

- А с чем к ним обращались?

- Ну там щось [?] чы позичити, чы продати, бо вони мали магазини, то давали без грошей, не питали.

30 мин. - **А похороны у них как выглядели?**

- Раз памятаю, що зазвонили були, так вони кїнули, як стояли, так кїнули [?]

31-32 мин. - **А было так, что после войны возвращались евреи, которые выжили?**

- Чекайте, [Кукер](#). Хтось його вратовав, Кукера. За місце віз дрова у Франківск - колись

возили дрова у Франківск - то там така моя знакомая казала, що эй татл взів, запхав у дрова та у фіру його відвіз у Франківск, то он там се вратовав, прїїхав. [Тайг](#). Чы Тайга чы Кукера? Тайг був, Кукер був. Чы то Тайг був той хлопець, я вжэ забула. Тайг був той хлопець, потом вон робив навіть у магазині, мясо продавав.

- А после войны були ще якісь євреї, окрім цього чоловіка?

- Було, шче одна єврейка, але там...

- Одиници?

- Одиници.

34-37 мин. О 39 годе, высылки в Сибирь, бандеровцов, партизан.

40-41 мин. О том, как было при Польше

42-43 мин. - Тади поховали тут аптекарів, тады цього поховалі лікаря, тады швидче, тому навет памятник дужо дорогі зробили [?] выкопали були яму веліку хотели аптекарів ховати ці що, то була вжэ вода, то вони не ховали. Цього хлопчика так і застрелили.

- А памятник этому лекарю кто поставил?

- Тут ще євреї, щез родина поклала. Був дуже добри лікарь. Я памятаю, бо мала мені водила до него, бо у мені щось боліло.

- А звали его как?

- [Канайріште](#).

45-47 мин. О разных религиях.

47 мин. - Евреї дуже були віруючи. Вони такі були віруючи.

- Больше, чем украинцы?

- Може й більше, бо вони се тримали дуже закону. Вони дуже закону тримали. Вони мали свої закони. Вони мали щось до Ісуса, як вже Ісус народив, то вони щось Ісуса не узнавали, так що вони не примали Ісуса, що вони по Стырім Завіці. То був колись Стари Завіт, вони собі, як Бог заповеде, Бог дав заповіді Моїсєві, всі тримали. Вот вони кроу ні ели, жида, мяса свінске не ели, все таке во.

49-50 мин. Без Бога нема що, бо без Бога ми ніц не варти. Треба Бога на кожным кроці просити, бы хоронив од всего зла. Колись пішла жінка купувати мясо, то купувати... вона бідна була, він не хотів дати. Що за дурно будуть быка давати?! Вона пішла до церкви, той службу Божу і приносить цьой папір, що вона за нього службу Божу брала, а він каже: "Ну як той папір заважить, стільки дам тобі там кілька мяса, і поставив цьой папір на вагу, та поставив мяса кілька... і став мясо класти та класти, а цьой папір переважив, що не міг дати цього мяса, що папір цьой заважив, то він зрозумів, що значи служба Божа, що ничего не докажи.

51 мин. О том, что в синагоге сейчас складь.

52 мин. - **А были Вы сами в синагоге когда-нибудь?**

- Та була, була. Раз такоэ, фронт, мы ночували. Казали, що там добры [?] Може ї добре, бо там було молитвы, то Бог там сцэражет. Там же було баня недалеко школи, ту баню разобрали, німа бани.

English translation of transription:

Not yet

Description:

Pre World War II life in Solotvin.

Jewish Festivals.

Jewish residents of Solotvin.

The Holocaust.

Interviewer: Olga Gushcheva

Interviewer: Karina Shirokikh

Community: [Stanislawow \(Ivano-Frankivsk\)](#)

Джерело: <http://www.jgaliciabukovina.net/uk/node/111701>